

זה קורה תמיד: שני השותפים למעשה רכים על השלל.

מילחמת-הלבנון החלה כמיבצע ישראלי-אמריקאי משותף. כפי ש- גילה אריאל שרון בראיון עם העיתונאית אוריאה פאלאצי, הוא קיבל מראש אישור אמריקאי ל- מיבצע, עשרה ימים לפני התחלתו. האמריקאים שיטפו פעולה בגלוי, כאשר השתמשו בווטו באו"ם לשם המשכת המלחמה.

השבעה התקרבו שני השותפים למריבה קיצונית על השלל. לדעת שרון וחבריו, עומדים האמריקאים לשלול מהם את השלל כולו, כלי-שון הראשונים: "בחוג הממשלה קיימת הערכה כי עמדת האמריקאים שתלול מישראל את כל הי- שגי המלחמה."

לשון אחרת: אריאל שרון וחב- ריו עמדו לפני האפשרות שייאלצו לצאת מלבנון, מבלי שתהיה בידי- הם אף תוצאה אחת שתוכל לשכ- נע את הציבור שכדאי היה ל-456 צעירים ישראליים למות למענה. ההרפתקה האומללה, העקובה- מדרם, תסתיים בלא-כלום.

בלי שרירי זכר, האינטרס האמריקאי ברור. בעיקבות המילי- חמה הוקם בלבנון שילטון פרו- אמריקאי, שבראשו עומד מנהיג פרו-אמריקאי מובהק, אמין אל- ג'מיל. האמריקאים מעוניינים לה- זק את שילטונו, על חשבון ישראל. תוצאה שניה: האמריקאים מבי- קשים להסתדר עם הסורים, כדי להרחיק אותם מברית-המועצות.

לכך מצטרף צורך שלישי. הי- נשיא רונלד רגן נתון בצרות חמורות. מחצית תקופת-כהונתו חלפה, ואין בידי דבר מלבד כישלונות חמורים. הוא זקוק להי- שג מהיר ובוטל. מינוי הכוחות הנוריים מלבנון, קידום יוזמת-הש- לום האמריקאית במרחב, יכולים להוות הישג בולט כזה.

לכן מעוניינים האמריקאים בתור- צאה פשוט וחד-משמעית: סילוקו המהיר והגמור של צה"ל מכל שטח לבנון, מבלי להשאיר שם נזר, ובכלל זה גם המייגר חדאד. הגיון אישי מאוד. שרון, לעומת זאת, מעוניין בהיפך: קיום בסיסים ישראליים בלבנון.

השבעה הסתבר לחברי-הממשלה, לתדהמתם. כי שרון רימה אותם שוב. הוא דיבר על השארת שלוש תחנות-אתר, אלקטרוניות בלב- נן. הדבר ראה להם כסביב. לפי נח התברר להם כי שרון התכוון ברוך הגבוה, וכי שתי "התחנות" האחרות אינן אלא הסוואה לכספי- סים צבאיים מאסיביים. זהו רעיון אבסורדי. אם יהיו בסיסים, יהיו פיגועים בחיילים. הדבר היה מסבך את ישראל ב- מילחמת-נצח חסרת-תוחלת בלבנון, גזר עליה מחלוקת מתמדת עם ממשלת-לבנון והאמריקאים, חושף את חיליי-צה"ל לפגיעות מתמי- דות, גורם לאבידות בלתי-פוסקות. לשם מה זה דרוש? התשובה לכך בולטת אף היא. אין בדבר שום הגיון צבאי או מדיני. אך יש בו הגיון הקשור בגורלו האישי של אריאל שרון. אילו התקבלה הדרשה, היה יכול לטעון כי הפלישה ללבנון היתה כדאית, וכי ישראל זכתה בהישגים מופלגים. מניו וגמור עם האמריקאים למי- נוע זאת. על רקע זה הולכים וגוברים סימני-העומות: דהיינו בקיורו של מנחם בגין בוויגי- טון, איום בצמצום הסיוע האמ- ריקאי, "עימותים" גופניים בין צה"ל ובין חיל-הנחיתה האמריקאי בבירות, שיקוממו את דעת-הקהל באמריקאית נגד ישראל.

תחתית השיפלות

אשר התפרסמה הידיעה המרעושה, נתפסה הממשלה כדילמה מכאיבה. איך להתייחס לפגישתם של ראשי אש"ף עם נציגי המועצה הישראלית למטן שלום ישראלי-פלסטיני?

עמדה לפני הברירה בין שתי אפשרויות: להעמיד פנים כאילו אין זה מאורע חשוב, המלמד על פריצת- דרך, אלא רק קרויז פוליטי או, להתנפל על המשתתפים הישראליים בשצי-קצף, כמי שעשו מעשה נורא, שיש לו השלכות הרת-שוואה.

מנחם בגין עצמו נטה, ברוב ערמומיותו, לדרך הראשונה. מבי- חינתו, היתה זאת הדרך הנכונה. רק כך ניתן לצמצם את הרושם העולמי, ואת השפעת המעשה על דעת-הקהל הישראלית.

ואכן, שעות מעטות אחרי פיר- סום הידיעה על הפגישה - בו- זמנית על-ידי המישלח בתל- אביב ועלידי סוכנות-הידיעות הי- פלסטינית בתוניס - פירסמה לישכת ראש-הממשלה הודעה ש- בה נאמר כי חוגים ממשלתיים מתייחסים בביטול לפגישה, מכיוון שאין הבדל בין השקפות המשתת- פים הישראליים ובין השקפותיהם של ראשי אש"ף.

מעוט נוראה

בינו תועמלני הממשלה כי זוהי טעות נוראה, ההשקפות של המועצה הישראלית למטן שלום ישראלי-פלסטיני ידועות היטב. זהו מוסד, שהגדיר את עצמו רש- מית כגוף ציוני, בית-המישפט אף קבע רשמית, בפסק-דין, אחרי מישפט ממושך, כי הוא ציוני. המועצה דוגלת בהבטחת קיומה וביטחונה של מדינת-ישראל, בהי- קמת מדינה פלסטינית בגדה המע- רבית וברצועת-עזה תוך שלום הכרה הדדית עמה, ובמשא-ומתן בין ממשלת-ישראל והמנהיגות הי- פלסטינית, אש"ף.

כאשר הוניה-הממשלה קוב- עים כי אין הכדד בין השקי- פות המועצה ובין השקפות אש"ף - פירוש הדבר ש- הממשלת-ישראל מודה בכך שגם הנהגת אש"ף מכירה עתה בקיום ישראל ומכנה לשלום עימה, על בסיס זה.

לא עברו שעות רבות, ושר- החוץ, יצחק שמיר, הסיק את המסקנה, הפגישה חדה לפתח להיות אירוע בלתי-חשוב ש- "חוגי-הממשלה מתייחסים אליו כביטול". תחת זאת היא הפכה לפשע מחריד ונורא, שמבצעיו הגיעו אל "תחתית השיפלות", כדבריו. השר תבע להפעיל נגדם את מלוא האמצעים החוקיים, ואם אין כאלה - לחוקק חוק חדש, שיאפשר את כליאתם של הנפגי- שים עם "רבי-המרצחים".

יתכן ששמיר לא היה האיש הנכון להתמרמר על פגישות עם "טרוריסטים", כי מכל האישים הבלתי-שם בישראל כיום, אין טרור- ריסט מדופלם יותר ממנו. הוא האיש שציונה לרצוח את הלורד מוין, שעסק באותה שעה - כפי שידוע עתה - בשיכנוע הממשלה הבריטית בצירף להקים מדינה יהודית. הוא מעורב ברצח אחד מטובי ידידיו, שהתחרה על המני- היגות בלחי, הוא היה מעורב

ברצח הרוזן ברנדוט, וגם כפר- שת דיר-יאסין, גדול פישעי-המילי- חמה במלחמת-העצמאות. חלקו בפשע הנתעב של הרצח ההמוני בשאתילא ובצברה נדון עתה בי- וועדת-החקירה.

דבריו השכוע, שנבדו כי הסתה לרצח, העידו כי שמיר היה ונשאר פרו-רוסיט ברוחו. הוא רק החליף את האקרה בפה.

הצטרפו אליו דוקטור סטרייני- גילאב הישראלי, יובל נאמן, הי- מדען-המטורף שהפך שר בישראל, והשר יצחק מודעי, אשר ראש מיפלגתו הגדיר אותו, רישמית, כפסיכופאט הווקק לטיפול. מלך הציניקאים בממשלה, יוסף בורג, תמך בדרישה לחקיקת חוק, שעל פיו עלול להיאסר, באחד הימים, בנו אברהם, הגמנה עם ראשי מחנת-השלום.

לואים, חבר-כנסת-לשעבר ומי ש- היה מנכ"ל של משרד ממשלתי, על סמך מצע פוליטי ברור, יש בוודאי סיבה סבירה, ברוח החוק, ולא זה בילבד שפגישה זו לא נערכה במחתרת, אלא ששני הצד- דים מיהרו להודיע עליה.

על פי החוק הקיים, זמני, על כך, פגישה חוקית לחלוטין. אילו היה היועץ המישפטי נכנע ללחץ ותובע את משתתפי הדין, היה כל שופט בישראל מזכה את הנא- שמים כבר בשלב מוקדם של הי- מישפט.

ואילו הרעיון לשנות את החוק היה גורם בלי ספק לזעזוע עולמי. חקיקת חוק כזה ב-דמוקרטיה הי- יהודה במזרח התיכון היה מרי- חיק מישראל גם את אחרוני ידי- דיה הבלתי-משוחזדים. חקיקה נגד אנשי-שלום, ההופכת את פעילותם הפר-

יצחק שמיר, ראשי אל-יצעקה ותברי ממשלת-ישראל, הסוכנים הסוריים והלוביים תקפו בפראות את יאסר ערפאת על פגישתו עם מישלחת ציונית מישראל, כשם שממשלת-בגין תקפה בפראות את שליח-השלום הישראליים על פגי- שתם עם ראשי אש"ף.

הדבר הוכיח שוב כי קיים שיתוף-פעולה אוטומטי בין הקנאים משני המחנות. אלא שאין כאן סימפריה: כי אש"ף מהווים הקנאים עתה מיעוט, ואולי מיעוט קטן - ואילו בישראל מאוישים הי- קנאים עתה את הממשלה ומחזיקים במכשירי-השיטוף.

אל אנשי השילטון הצטרפו אנ- שי האופוזיציה, דוברי מיפלגת העבודה הודרו ותקפו את המיש- לחת הישראלית, כימעט באותה הפראות כמו הדמוגוגים הממשל-

צ'יק

קרנפים

תיים. הקדים את כולם משה שחל, עסקן קטן המתעשר במהירות בי- עורת מעמדו הציבורי. אחריי באה כל הלהקה הגדולה של אנשי- הימין בצמרת מיפלגת-העבודה. אחת העובדות הבולטות: השי- תיקה הרועמת של "היונים" במי- פלגת-העבודה. איש מהם לא קם להתייצב בגלוי לימין המישלחת, אף שאחדים מהם חיפשו בחשאי דרכים לקיים פגישה דומה. פחד הימין נפל גם עליהם.

כמצופה, התחלקו הדעות באופן חד בין תומכים ושוללים. אך מי שקיווה (או חשש) כי דעת-הקהל היתה ברובה נגד הפגישה, טעה. כל הסימנים העידו על כך שחלק גדול מאוד מן הצי- יאשורו: כנפיון כן, רציני וחשוב לקדם את ענייני הי- שדום, וכצעד מהפכני לקי- ראת ההכרזת ההרדית בין ישראל ואש"ף.

אחרי פגישתו של אורי אבנרי עם ערפאת בבירות, בשיא המילי- חמה, הוכיח סקר דעת-הקהל כי 14% מן האוכלוסיה הבוגרת היה- דת תומכים במעשה. קרוב לוודאי כי סקר דומה אחרי פגישה זו יגלה אחוז הרבה יותר גדול של תומכים.

ליטית לפשע פלילי, היתה ממקמת את ישראל ארשם בין אפריקה הדרומית ובין זאיר, ידירתה החדשה-ישנה. הדבר היה גורם בלי ספק להי- דעקות של אלפי אישים וחוגים ברחבי העולם, ומגדיר את ממש- לת-בגין רישמית כאויבת-השלום. התגובות החיוביות על הפגישה, שהתפרסמו בכלי-התיקורת העי- קריים בעולם, רומזות על הצפוי במיקרה זה.

נראה כי מנחם בגין עצמו הבין זאת היטב. אחרי שהשרים העלו את הרעיון בישיבת הממשלה, הוא רמז להם בבירור שדעתו אינה נוחה ממנו. הוא הטיל על שר- המישפטים, עבדו הנרצע, ועל היועץ המישפטי, להביא לפני הי- ממשלה תוך שבועיים חוות-ידעת על נושא זה. עד אז יהיה לו זמן לחשוב.

הנטייתו של ראש-הממש- לה, לפי שעה: להמעיט כי חשיבות המאורע, תוך תיקי- וזה שיישכת.

שתיקה רועמת

התכבאויות של חברי הי- ממשלה קיבלו משמעות מיר- דת - אמיתית - כאשר החלו להגיע מחוץ לתגובות של אנשי- הסירוב הערביים. כמצופה, היה קיים דמיון מדהים בין דבריו של אהמד ג'בריל

כז אזה דרשו חקיקת חוק, שאין כדוגמתו בעולם כולו: חוק האוסף מגעים פוליטיים, מצד אנשים שאיש אינו מטייל ספק כנאמנותם, ושי- מטרות המוכהקת היא השי- גת שלום.

חוק חדש

המצב החוקי הנוכחי הוא דראקוני למדי. מי שנפגש עם "סוכן חוק" - וזה כולל את אש"ף, על פי תיקון בחוק שהתקבל בשעתו - אשם בפשע, אלא אם כן הוכיח שני דברים: שהיתה לפגישה סיבה סבירה, ושלא התכוון לפגוע בכי- טחון-המדינה ולא פגע בו למעשה. נטל-ההוכחה מוטל על הנאשם. כאשר אך נפתחו ב-1976 המג- עים בין המועצה הישראלית ובין אש"ף, הגישה סיעת-חרות בכנסת הצעה לסדר-היום, בדברי התשובה שלו קבע שרה-מישפטים, חיים צדוק, על דעת שרותי-הביטחון, כי שני התנאים התקימו: יש סיבה סבירה למגעים, ואין הוונה לפגוע בביטחון-המדינה. (כוונה זו נקבעת על-ידי שיטות-המיפגש, העדר סממנים של חשאיות ונח- תרות, ועוד.) כל זה חל, כמובן, על הפגישה של הימים האחרונים (ראה עמוד 8). לפגישה של שתי מישלחות רישמיות, בהשתתפות אלון במי-